

PPM-BHK

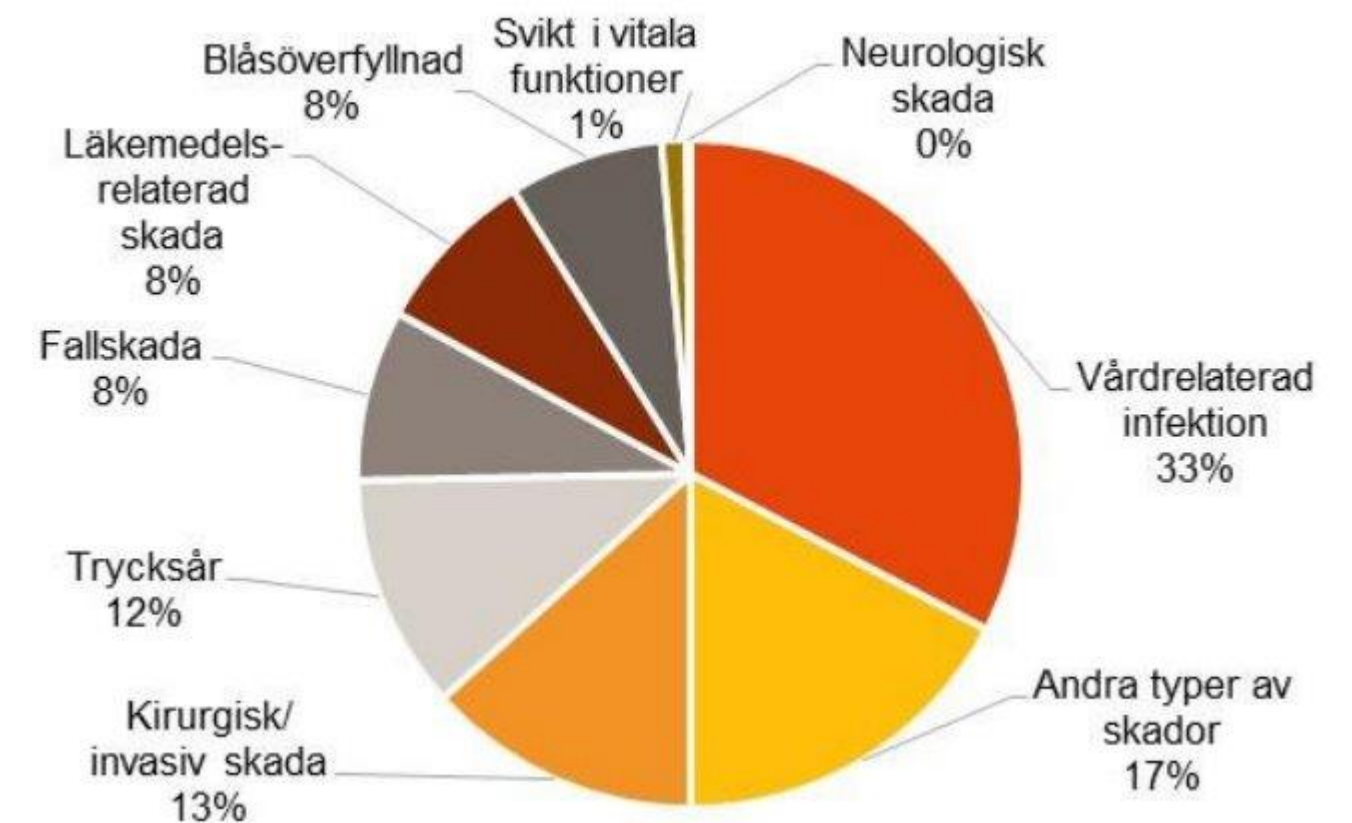
Våren 2025

Basal hygienrutiner, varför mäter vi?

- En ökad följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler leder till en minskning av **vårdrelaterade infektioner** och smittspridning utifrån att evidensbaserade åtgärder tillämpas.
- Bland annat "Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg" (SOSFS 2015:10).

Figur 2. Skadornas fördelning i olika skadetyper.

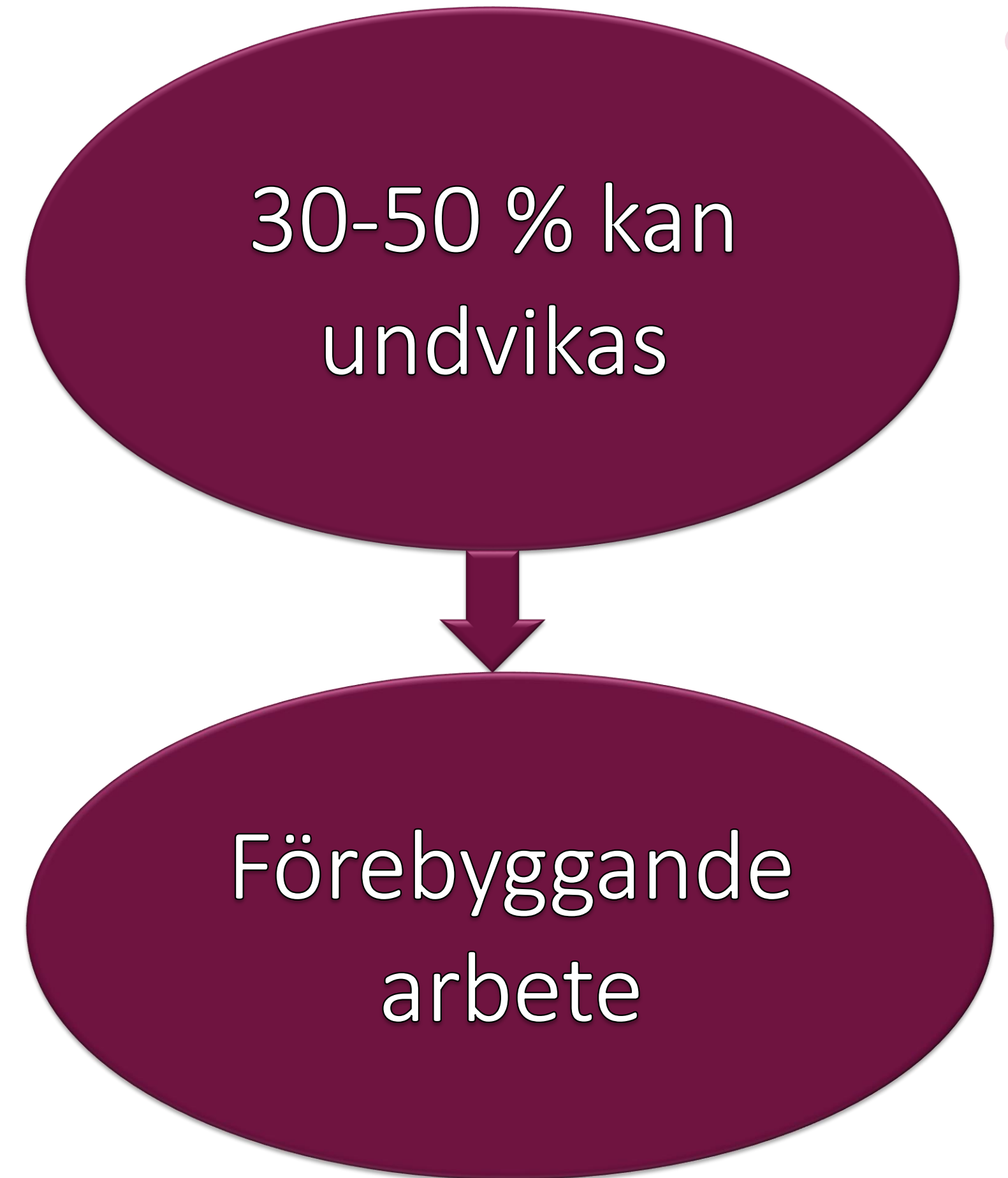

Skadetyper och vårdskada (somatisk vuxenvård)

SKR 2022

Vårdrelaterad infektion (VRI)

- En infektion som uppkommer hos en person under slutenvård eller till följd av diagnostik, behandling eller omvårdnad inom övrig vård och omsorg.

Punktprevalensmätning: Basala hygienrutiner och klädregler

- Genom att följa basala hygienrutiner kan vi effektivt förhindra smittspridning, skydda både patienter/brukare och vårdpersonal samt skapa en trygg vårdmiljö.
- Punktprevalensmätningar av basala hygienrutiner och klädregler en del av vårdens kvalitetsuppföljning.

Hygienriktlinjer ses som självklara

- Medarbetarna förstår bakgrunden till riktlinjerna och följsamhet ses som viktigt av alla. Det finns öppenhet och acceptans för att påminna varandra och uppmärksamma avsteg.

PPM-BHK vecka 11-12 (Regioner och Kommuner)

- Punktprevalensmätning: Basala hygienrutiner och klädregler. Dok. nummer: [68509](#)
- Protokoll observationer, Dok. nummer: [68561](#)
- Forms, digital enkät
- Resultat
- Handlingsplan om resultat är under 90%. Dok. nummer: [63123](#)

För att komma till Vårdhygiens hemsida

- [Vårdhygien - Region Västmanland \(regionvastmanland.se\)](https://regionvastmanland.se)

För vårdgivare och samarbetspartners → Behandlingsstöd → Vårdhygien
→ Punktprevalensmätning basala hygienrutiner och klädregler (PPM BHK)

Punktprevalensmätning basala hygienrutiner och klädregler (PPM BHK)

Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler är viktigt i ett förebyggande arbete mot vårdrelaterade infektioner.

Resultatet från mätningen av följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler finns i interaktiva grafer. Klicka på graferna för att förfina urvalet och se mer detaljerade data. >

Hur vet jag att jag mäter rätt?

- Från barriärvård till basala hygienrutiner.
- Diskutera med kollega?
- Kontakta hygiensjuksköterska

Utbildningskatalog

Sök Kategori Utbildningsform [Sök](#)

 [Vårdhygien - Basala hygienrutiner och klädregler - Bildbaserad utbildning på lätt svenska](#) Kategori **Vård, omvårdnad och medicin** [Läs mer](#)
Online **Utbildningsform** **Online**
Reviderad: 2024
Denna bildbaserade onlineutbildning är på lätt svenska. Den utgår från Socialstyrelsens föreskrift om basal hygien i vård och omsorg.
Du tar del av videofilmer samt svarar på frågor om basal hygien i vård och omsorg.
Målgrupp: Vårdnära medarbetare med behov av utbildning på lätt svenska.

 [Vårdhygien - Basala hygienrutiner och klädregler - Regiongemensamt kompetenskort](#) Kategori **Utbildningar med kompetenskort** [Läs mer](#)
Online **Utbildningsform** **Online**
Denna onlineutbildning bygger på Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10, Basal hygien i vård och omsorg. Genomförd utbildning och godkänt resultat på kunskapstest genererar ett kompetenskort.
Målgrupp: Vårdnära medarbetare

[Utbildningskatalog - Kompetensplatsen \(luvit.se\)](#)

Basala hygienrutiner och klädregler – Vad gäller?

- Handskar
- Skyddskläder
- Handdesinfektion före
- Handdesinfektion efter
- Arbetsdräkten
- Inga ringar, klockor, armband, bandage och stödskenor
- Håret kort och uppsatt
- Naglar korta och utan nagellack

Tillvägagångssätt

- Mätningen delas upp inom områdena basala hygienrutiner respektive klädregler och utförs genom observationer under vecka 11-12.
- Observationerna registreras så snart som möjligt, senast två veckor efter vecka 12.
- På normalstor enhet görs 10 observationer. Om enheten har färre än 15 anställda, sträva efter 5 observationer.

Dok. nummer: [68509](#)

REGISTRERING AV RESULTAT

Observationerna registreras i en digital enkät:

- [Punktprevalensmätning BHK kommuner](#)
- [Punktprevalensmätning BHK primärvård](#)
- [Punktprevalensmätning BHK akutsjukvård/nära vård/medicinsk diagnostik och teknik](#)
- [Punktprevalensmätning BHK tandvård](#)

Om du önskar fylla i ett pappersprotokoll och därefter föra över resultatet från pappersprotokollet till den digitala enkäten så hittar du ett [pappersprotokoll här](#).

DEFINITIONER

Korrekt följsamhet basala hygienrutiner innebär att:

- Desinfektion av händerna med handdesinfektionsmedel skall utföras direkt före och direkt efter patientnära arbete (vid undersökning, vård och behandling) samt före och efter användning av handskar.
- Handskar ska användas vid kontakt med eller risk för kontakt med kroppsvätskor. Handskar byts mellan arbete med olika patienter samt mellan olika arbetsmoment hos samma patient. Om det observerade vårdmomentet inte kräver användning av handskar och handskar därför inte används ska alternativet "Ej relevant" fyllas i. "Ej relevant" räknas som korrekt handskanvändning vid sammanställning av resultatet. Om det observerade vårdmomentet inte kräver användning av handskar och handskar ändå används ska alternativet "Fel" fyllas i.
- Engångsförkläde av plast eller patientbunden skyddsrock ska användas om det finns en risk för att arbetskläderna kommer i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material. Om det observerade vårdmomentet inte

Punktprevalensmätning Basala hygienrutiner och klädregler

	Observation 1			Observation 2			Observation 3			Observation 4			Observation 5		
	Yrke:			Yrke:			Yrke:			Yrke:			Yrke:		
	Rätt	Fel	Ej relevant	Rätt	Fel	Ej relevant	Rätt	Fel	Ej relevant	Rätt	Fel	Ej relevant	Rätt	Fel	Ej relevant
Användning av handskar															
Användning av förkläde/skyddsrock															
Desinfektion av händerna före															
Desinfektion av händerna efter															
Arbetsdräkt															
Inga ringar, klockor armband, bandage och stödskenor															
Naglar korta och utan nagellack															
Håret kort eller uppsatt															
	Observation 6			Observation 7			Observation 8			Observation 9			Observation 10		
	Yrke:			Yrke:			Yrke:			Yrke:			Yrke:		
	Rätt	Fel	Ej relevant	Rätt	Fel	Ej relevant	Rätt	Fel	Ej relevant	Rätt	Fel	Ej relevant	Rätt	Fel	Ej relevant
Användning av handskar															
Användning av förkläde/skyddsrock															
Desinfektion av händerna före															
Desinfektion av händerna efter															
Arbetsdräkt															
Inga ringar, klockor armband, bandage och stödskenor															
Naglar korta och utan nagellack															
Håret kort eller uppsatt															

1. Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver handskar ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

2. Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver plastförkläde/skyddsrock ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

Protokollet måste skrivas ut liggande

REGISTRERING AV RESULTAT

Observationerna registreras i en digital enkät:

- [Punktprevalensmätning BHK kommuner](#)
- [Punktprevalensmätning BHK primärvård](#)
- [Punktprevalensmätning BHK akutsjukvård/nära vård/medicinsk diagnostik och teknik](#)
- [Punktprevalensmätning BHK tandvård](#)

Om du önskar fylla i ett pappersprotokoll och därefter föra över resultatet från pappersprotokollet till den digitala enkäten så hittar du ett [pappersprotokoll här](#).

Dok. nummer: [68509](#)

DEFINITIONER

Korrekt följsamhet basala hygienrutiner innebär att:

- Desinfektion av händerna med handdesinfektionsmedel skall utföras direkt före och direkt efter patientnära arbete (vid undersökning, vård och behandling) samt före och efter användning av handskar.
- Handskar ska användas vid kontakt med eller risk för kontakt med kroppsvätskor. Handskar byts mellan arbete med olika patienter samt mellan olika arbetsmoment hos samma patient. Om det observerade vårdmomentet inte kräver användning av handskar och handskar därför inte används ska alternativet "Ej relevant" fyllas i. "Ej relevant" räknas som korrekt handskanvändning vid sammanställning av resultatet. Om det observerade vårdmomentet inte kräver användning av handskar och handskar ändå används ska alternativet "Fel" fyllas i.
- Engångsförkläde av plast eller patientbunden skyddsrock ska användas om det finns en risk för att arbetskläderna kommer i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material. Om det observerade vårdmomentet inte

Instruktion, protokoll och formulär Forms

Mätning av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler sker i form av observationer, som registreras i ett digitalt formulär.

- [Punktprevalensmätning BHK kommuner >](#)
- [Punktprevalensmätning BHK primärvård >](#)
- [Punktprevalensmätning BHK akutsjukvård/nära vård/medicinsk diagnostik och teknik >](#)
- [Punktprevalensmätning BHK tandvård >](#)

Instruktion

[Punktprevalensmätning Basala hygienrutiner och klädregler >](#)

Protokoll/checklista

[Punktprevalensmätning Basala hygienrutiner och klädregler >](#)

Observation av resursens personal

- Observationer som utförs på resursens personal, ska inte registreras i Formsenkäten, utan istället används pappersprotokollet där observationerna skrivs in och skickas med internposten till:
- Josefin Hammer Eriksson Resursenheten Västmanlands sjukhus Västerås

Hantering av resultat

Resultatet återkopplas interaktivt [här >](#).

[Hantering av rapport PPM-BHK >](#) (lathund)

Du hittar mer information om mätningen i dokumentet [Punktprevalensmätning: Basala hygienrutiner och klädregler >](#).

Verksamhetschef har ansvar för att följa upp resultat av mätningar som utförs. I de fall som resultatet inte når uppsatt målvärde, enligt gällande förvaltningsplan inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, ska en handlingsplan tas fram. Handlingsplanen ska ligga till grund för uppföljning och åtgärd av resultat vid mätningar av basala hygienrutiner och klädregler (BHK).

Under perioden 2022 – 2024 gäller följande målvärde: minst 90% följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler i samtliga 8 steg.

Åtgärd och uppföljning sker förslagsvis i enlighet med [Förbättringshjulet PDSA >](#) i något av Region Västmanlands dokumentationsverktyg för förbättringsarbete ([FRÖ >](#) eller [A3 >](#)) eller i den förenklade mallen [Mall - Handlingsplan för uppföljning resultat BHK - Region Västmanland. >](#) Förnyad punktprevalensmätning ska ske inom 2 månader för att följa upp att handlingsplanens aktiviteter haft effekt.

PPM-BHK - resultat

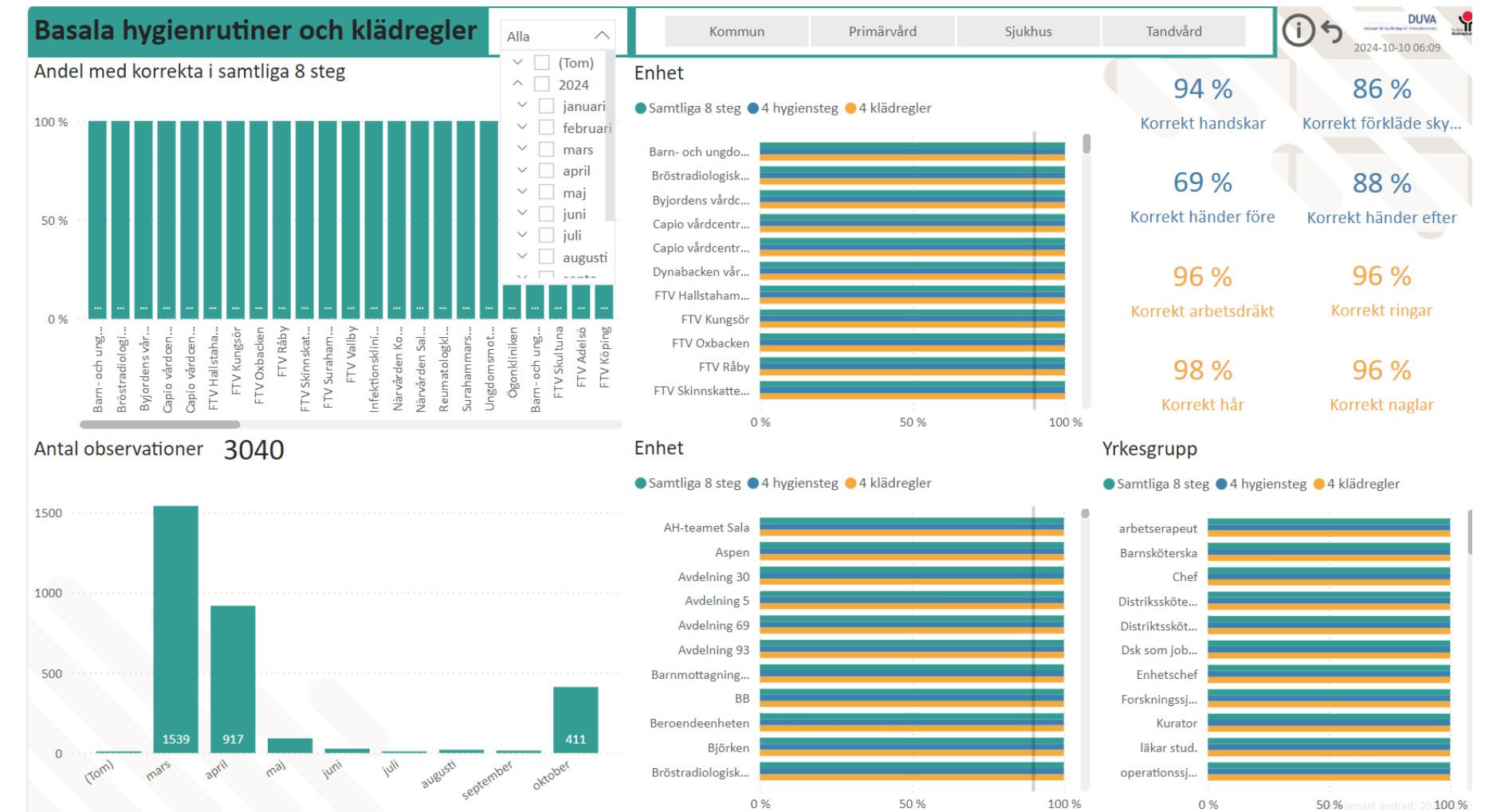

- Länk till Dashboard: [Microsoft Power BI](#)

Uppföljning av resultat

- Återkoppla tydligt och lättförståeligt
- Icke-besträffande kultur
- med fokus på resultat
- Handlingsplan om resultat är under 90%

Hantering av resultat

Resultatet återkopplas interaktivt [här](#) >.

[Hantering av rapport PPM-BHK](#) > (lathund)

Du hittar mer information om mätningen i dokumentet [Punktprevalensmätning: Basala hygienrutiner och klädregler](#) >.

Verksamhetschef har ansvar för att följa upp resultat av mätningar som utförs. I de fall som resultatet inte når uppsatt målvärde, enligt gällande förvaltningsplan inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, ska en handlingsplan tas fram. Handlingsplanen ska ligga till grund för uppföljning och åtgärd av resultat vid mätningar av basala hygienrutiner och klädregler (BHK).

Under perioden 2022 – 2024 gäller följande målvärde: minst 90% följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler i samtliga 8 steg.

Åtgärd och uppföljning sker förslagsvis i enlighet med [Förbättringshjulet PDSA](#) > i något av Region Västmanlands dokumentationsverktyg för förbättringsarbete ([FRÖ](#) > eller [A3](#) >) eller i den förenklade mallen [Mall - Handlingsplan för uppföljning resultat BHK - Region Västmanland.](#) > Förnyad punktprevalensmätning ska ske inom 2 månader för att följa upp att handlingsplanens aktiviteter haft effekt.

Kan jag göra extramätningar mellan ordinarie mättillfällen?

Punktprevalensmätning: Basala hygienrutiner och klädregler

Vid frågor kontakta gärna:

Ulrika Toresson Silfvernagel

Administratör

021-17 51 20

ulrika.toresson.silfvernagel@regionvastmanland.se